

Výskumný tím

Mäkké kondenzované látky a fyzika makromolekulových systémov

Katedra fyziky, FEI TUKE, Park Komenského 2, 042 00 Košice,
<http://web.tuke.sk/feikf/sk/index.html>

Zoznam členov výskumného tímu

prof. RNDr Vladimír Lisý, DrSc.
doc. RNDr. Jana Tóthová, PhD.
RNDr. Branislav Brutovský, CSc., PF UPJŠ Košice
Ing. Katarína Paulovičová, ÚEF SAV Košice

Zameranie výskumu

Tím je zameraný na experimentálne a teoretické štúdium tzv. mäkkých kondenzovaných látok, pod ktorými sú chápané komplexné kvapaliny, predovšetkým roztoky makromolekúl a rôzneho druhu nanočastíc.

Význam a prínosy výskumu

Výskum je orientovaný najmä na javy, ktoré nie sú v súlade s existujúcimi modelmi vo fyzike kondenzovaných látok. Tím sa pokúša o vysvetlenie rozličných „anomálnych“ pozorovaní v suspenziách – neusporiadaných systémoch mikro- a nanočastíc, ako sú Brownove častice a syntetické aj biologické makromolekuly. Nezvyčajné prejavy týchto systémov sú experimentálne skúmané najmä metódami reometrie a teoreticky popisované prostriedkami štatistickej fyziky. Cieľom je prispieť k tvorbe adekvátnych fenomenologických aj mikroskopických modelov, a tým k lepšiemu pochopeniu skúmaných zložitých látok.

Riešenie aktuálnych problémov

Aktuálne sa kolektív orientuje na štúdium fyzikálnych systémov s nemarkovovskou dynamikou, predovšetkým polymérových kvapalín. Opis vlastností týchto systémov vychádza z teórie Brownovho pohybu s pamäťou. Boli vyvinuté efektívne metódy riešenia zovšeobecnených Langevinových rovníc pre stochastickú dynamiku častíc, charakterizovaný tepelný šum, riadiaci častice, a opísaný jeho vplyv na určovanie veľmi malých síl pôsobiacich pri mikro- a nano-škálach. Pozornosť je venovaná dynamike dlhých polymérových reťazok a vplyvu pamäťových efektov hydrodynamického a viskózo-elastického charakteru na makroskopické vlastnosti roztokov makromolekúl. Medzi dôležité výstupy patrí zovšeobecnenie tzv. bead-spring modelov dynamiky polymérov, získanie nového popisu správania sa polymérových klobiek pri krátkych časoch a predpovedanie existencie dlhočasových chvostov v korelačných funkciách polymérových klobiek. Výpočty vnútornej viskozity a príbuzných parametrov polymérov sú vo veľmi dobrej zhode s experimentmi, realizovanými v spolupráci s ÚEF SAV v Košiciach.

Riešené projekty

Anomálny Brownov pohyb, grant VEGA 1/0370/12 (Splnil ciele vynikajúco, vybraný medzi najúspešnejšie projekty Komisie VEGA č. 1)

Anomálne vlastnosti suspenzií nanočastíc a polymérov, grant VEGA 1/0348/15

Spolupráca s akademickými inštitúciami a priemyslom

Ústav experimentálnej fyziky SAV v Košiciach, Prírodovedecká fakulta UPJŠ v Košiciach, Laboratórium radiačnej biológie SÚJV v Dubne, Ruská federácia

Vybrané publikácie

TÓTHOVÁ, Jana - LISÝ, Vladimír: Unusual Brownian motion. In: *Statistical Mechanics and Random Walks: Principles, Processes and Applications*. - New York: Nova Science Publishers, 2012 P. 39-63. - ISBN 978-1-61470-966-4

LISÝ, Vladimír - TÓTHOVÁ, Jana - GLOD, Lukáš: On the correlation properties of thermal noise in fluids. In: *International Journal of Thermophysics*. Vol. 34, no. 4 (2013), p. 629-641.

TÓTHOVÁ, Jana - GLOD, Lukáš - LISÝ, Vladimír: Thermal noise and hydrodynamic memory effects on force measurements at microscales. In: *International Journal of Thermophysics*. Vol. 34, no. 4 (2013), p. 701-709.

LISÝ, Vladimír - TÓTHOVÁ, Jana: Comment on “Spherical particle Brownian motion in viscous medium as non-Markovian random process”. In: *Physics Letters A*. Vol. 377, no. 34-36 (2013), p. 2251 - 2252.

TÓTHOVÁ, Jana - LISÝ, Vladimír: Intrinsic viscosity of PVP polymers in extremely diluted solutions. In: *e-Polymers*. Vol. 13, no. 1 (2013), p. 1-6.

LISÝ, Vladimír - TÓTHOVÁ, Jana: Brownian motion of charged particles driven by correlated noise in magnetic field. In: *Transport Theory and Statistical Physics*. Vol. 42, no. 6-7 (2013), p. 365-380.

LISÝ, Vladimír - TÓTHOVÁ, Jana: Effect of magnetic field on the fluctuations of charged oscillators in viscoelastic fluids. In: *Acta Physica Polonica A*. Vol. 127, no. 1 (2014), p. 413-414.

LISÝ, Vladimír - TÓTHOVÁ, Jana - GLOD, Lukáš: Diffusion in a medium with nonlinear friction. In: *International Journal of Thermophysics*. (2014) 35:2001–2010.

TÓTHOVÁ, Jana - TIMKO, Milan - KOPČANSKÝ, Peter - LISÝ, Vladimír: Search for anomalous temperature behavior of the viscosity of Polyethylene glycol solutions. In: *International Journal of Thermophysics*. (2014) 35:2150–2157.

BRUTOVSKÝ, Branislav – HORVÁTH, Denis: Towards inverse modeling of intratumor heterogeneity, In: *Open Phys*. (2015) 15:232–141.

HORVÁTH, Denis – BRUTOVSKÝ, Branislav: Study of selected switching strategies in time varying environment. In: Physics Letters A (2016) 380:1267–1278.

TÓTHOVÁ, Jana – PAULOVIČOVÁ, Katarína - LISÝ, Vladimír: Viscosity measurements of dilute Poly(2-ethyl-2-oxazoline) aqueous solutions near theta temperature analyzed within the joint Rouse-Zimm model. Int. J. Polymer Sci. (2015) Article ID 690136, 1-7.